

بردگی مدرن در فضای مجازی

مصطفی بیگ محمدی

اشاره

بردگی، سلب اختیار کامل از یک فرد و تسلط همه جانبه بر او و انجام تمام خواسته‌ها و اراده‌های مولا آن هم بدون کم و کاست، است. اگر بردگی مصطلح را محدود به چهارچوب زمان و مکانی خاص ندانیم امروز با نوع جدیدی از بردگی در فضای مجازی روبرو هستیم که در حال فراگیر شدن در جهان است و تنها افرادی می‌توانند به ماهیت و عقبه استراتژیک آن پی ببرند که توانسته باشند لایه‌های پنهان و آشکار آن را با تمام سلول‌های بدن حس کنند و بفهمند. بردهداری مانند تمام جریان‌های اجتماعی در طی تاریخ خود دارای شکل‌های خاص و ادوار مختلف بوده است که به برخی از آن‌ها اشاره می‌شود:

۱- بردهداری سنتی؛

۲- بردهداری صنعتی؛

۳- بردهداری مدرن؛

۴- بردگی مدرن در فضای مجازی.

برده‌داری سنتی: ابتدایی‌ترین نوع برده‌داری همان اسیر گرفتن افراد در جنگ‌ها یا تسلط بر اساس زور است. اسیران به عنوان کالا در اختیار جنگ‌جویان یا ثروتمندان قرار می‌گرفتند. شاید برای بسیاری از انسان‌های عصر ما عجیب باشد که در قرن پانزدهم در آمریکا مهاجران یهودی و انگلیسی بیش از چند ده میلیون انسان را کشتند و یا به بردگی گرفتند.^۱ در دو قرن هجدهم و نوزدهم میلادی، قدرت‌های استعماری بیش از صد میلیون انسان را از قاره آفریقا به بردگی گرفتند تا خود در لذت و راحتی سیر کنند.^۲ **برده‌داری صنعتی:** شروع این نوع برده‌داری از سال ۱۷۸۹ میلادی مربوط به بعد از انقلاب صنعتی فرانسه است. اگر چه انسان‌ها در این نوع از بردگی زیر سیطره فردی خاص نبودند ولی تمام قدرت و انرژی خود را در راه تولید یک فرآورده و کالا در درون کارخانه‌های زرسالاران صرف می‌کردند. انسان به ابزاری برای تولید و تکثیر ثروت تبدیل می‌شد. استعمارگران با ابزارهای صنعتی، این روش برده‌داری را احیا کردند و آرام‌آرام از اروپا به تمام جهان تسری دادند.^۳ شعار برده‌داری صنعتی را می‌توان «انسان فدای تولید»

گذاشت.^۴

برده‌داری مدرن: تبدیل ارزش‌های والای انسانی الهی و فطری به ارزش‌های انگلوساکسون و الیگارشی. همه انسان‌ها باید در ذیل ارزش‌های اومانیستی و ساینتیستی قرار گیرند. جهان ذهنی که سلطه‌گران با علم‌زدگی برای رسیدن به اهداف مادی تعریف کرده‌اند، در تمام لایه‌های زندگی بشریت حضور دارد. ارزش‌هایی مانند لذت‌پرستی، مصرف‌گرایی، دین‌نویین جهانی و ... بهترین ابزار برای دست‌یابی به اهداف این گروه رسانه‌ها و تبلیغات زیبا و فریب‌دهنده است. انسان مطلوب در این چهارچوب، حیوانی است که صورت انسانی دارد.

برتری طلبان غربی، برای آن که بتوانند در بستر جوامع رشد کنند، در شش حوزه اساس فرهنگ‌های دیگر را هدف قرار داده‌اند که عبارتند از:

- ۱- استفاده از شیوه‌های ناکارآمد فرهنگی در جوامعی که می‌خواهند به تولید فرهنگ بومی بپردازند یا از ارزش‌های خود حمایت کنند؛
 - ۲- ارزش‌مند کردن اصول غیر واقعی و بی‌ارزش؛
 - ۳- کم‌ارزش نمودن اصول واقعی و ملاک‌های انسانی؛
 - ۴- توجه ندادن به دروس و هسته‌های فکری اندیشه‌ساز و دور کردن انسان‌ها از اهداف مقدس؛
 - ۵- غلط‌آموزی و بی‌هدفی در حوزه فرهنگ اصیل خود؛
 - ۶- ایجاد گسست ارتباط فرهنگی نسل‌های بومی کشور از یکدیگر.^۵
- جهانی‌شدن (globalization) یا جهانی‌سازی که در آغاز قرن بیست و یکم، دنیا طلبان را در پی ساز و کارهای جدید برای تثبیت باورهای خود بر جهان واداشت تا منافع بیش‌تری را برای خود کسب کنند، در این نوع از بردگی جای خواهد گرفت.^۶ پدیده جهانی‌سازی، قصد دارد جهان را به سمت یک نظام هماهنگ براساس ارزش‌های ملرنیته سوق دهد. محور جهانی‌سازی توسعه انسانی است؛ یعنی ساخت انسانی که جامعه جهانی را از نظر رفتار، اندیشه، اعتقادات، اخلاق و غیره براساس سیاست‌های خود هماهنگ کند.^۷

فضای مجازی همان‌گونه که از نامش مشخص است، به فضای سایبر و غیرواقعی اطلاق می‌شود که به صورت ناخودآگاه بر احساسات، اندیشه، تمایلات و تصمیم انسان‌ها تأثیر بسیاری می‌گذارد. رابطه فضای مجازی با انسان، نیمه‌مستقل است؛ یعنی چیزی بین تفکر و تخیل انسان‌ها. فرآورده‌ها یا تولیدات فضای مجازی جذابتی صدچندان نسبت به عالم واقعی دارند. علت این امر، قدرت دخل و تصرف انسان در فضای مجازی، به سمت دلخواه خویش است. اگر به فضای مجازی، جهان مجازی گفته شود، شگفت نیست. به موازات نیازهای انسان در عالم واقع، در فضای مجازی نیز نیاز وجود دارد. به عبارت دیگر، هرآن چه انسان در عالم واقعیت نیاز دارد، در عالم فضای مجازی قابل تصور است! با مقدمات بیان شده نتیجه گرفته می‌شود که اگر انسان‌ها در عالم طبیعی با خوراک، پوشاک، ارتباطات، دوستی، دشمنی و غیره سروکار دارند، در جهان مجازی نیز شبی از این موارد وجود دارد. برخی پرسش‌های بنیادین پیرامون این پدیده جذاب و نوظهور از این قرار است:

۱. تاریخ به وجود آمدن و فلسفه به وجود آوردن فضای مجازی کی و چه بوده است؟
۲. طراحان فضای مجازی چه کسانی هستند؟
۳. اربابان فضای مجازی چه اهدافی را پیگیری می‌کنند؟
۴. تهدیدها و فرصت‌های موجود و پیش‌رو کدام است؟
۵. نسبت طراحان فضای مجازی با مسلمانان و بخصوص تشیع و انقلاب

اسلامی چیست؟^۸

زندگی در دنیای مجازی هر آن چه باشد، با زندگی دینی متفاوت خواهد بود؛ زیرا زندگی در تفکر اسلامی منشأ وحی دارد و اگر طرحی برای عالم مجاز ریخته شود بر اساس مبانی انسانی و وجدانی جمعی است که پشتوانه وحیانی دارد. برنامه‌ریزی و فضا سازی در عالم مجاز که موجود می‌باشد، بر اساس مبانی غیروحیانی و بهتر است گفته شود بر اساس کسب منافع اقتصادی و سیاسی عده‌ای که دشمن بشریت هستند، طراحی می‌شود و در اختیار عموم مردم جهان قرار می‌گیرد. منشأ طراحی فضای مجازی موجود، نفس می‌باشد، و هر یک از این تفکر جامعه خاص خود را مقتضی است.^۹ هدف در فضای مجازی برده‌گیری فرهنگ، هویت، تربیت، امنیت، اقتصاد، سیاست، تمدن و دیگر مؤلفه‌های انسان‌های آزاد است.

زمانی برده‌داران مستکبر به نام عمران و آبادانی به سرزمینی حمله می‌کردند و براساس نقشه راه خود، دست به تغییر ارزش‌ها و ملاک‌های آن دیار می‌زدند و ادعا می‌کردند که ذهن‌های منتقدان به رفتار و تصمیمات ما بسیار کوچک‌تر از آن است که پی به ارزش خدمات ما بزنند. مستکبران قدرتمند می‌گفتند در آینده خواهید فهمید چه خدمتی توسط ما به شما شده است. گذشت زمان به عموم مردم ثابت می‌کرد که مستبدان، خدمت به خود را که خیانت به مردم بیچاره و مظلوم بود، خدمت به مردم می‌نامیدند! شیطان و شیطان‌صفتان در عصر حاضر ناچار شده‌اند با تمام قوا و قدرت فریب کارانه کمر به نابودی انسان ببنند؛ انسانی که فراموش می‌کند شیطان در کمین او نشسته تا وی را از هدف اصلی‌اش که بندگی خداوند است، منحرف کند.^{۱۰}

بسیار مضحک است اگر در زمان حاضر، استعمارگران به شیوه‌های قرون گذشته در پی برده‌گیری با ابزار آلات جنگی به قاره‌های متفاوت مانند آمریکا، استرالیا، آفریقا و آسیا حمله کنند و مردم این سرزمین‌ها را به غل و زنجیر کشند و آن‌ها را مطیع اوامر خود گردانند؛ زیرا هزینه بالا و بیداری نسبی جهانیان این اجازه را نخواهد داد. پس بهترین و تنهاترین راه برای رسیدن به مقصود استعمارگران، برده‌گیری مدرن از طریق فضای مجازی است. بردگان تنها کسانی نیستند که تسخیر قهر اوضاع اجتماعی شده و یا در برابر موقعیت اجتماعی شکست خورده، و به صورت برده تنزل مقام پیدا کرده باشند؛ چنان‌که گویی متاع و یا حیوانی در اختیار اشرافیون هستند. برده کسی نیست که اوضاع اجتماعی و موقعیت اقتصادی او را به خواری دچار ساخته باشد. بردگی مدرن، کاری داوطلبانه است که توسط بردگان خسته روی زمین، پذیرفته شده است. آن‌ها دائم مشغول خرید اجناسی هستند که هر چه بیش‌تر اسیرشان می‌کند. آن‌ها هر روز به دنبال مشاغلی می‌گردند که اراده‌شان را بیش‌تر سلب می‌کند. آن‌ها خود سرکردگانی را که اطاعت خواهند نمود، انتخاب می‌کنند. برای تحقق این تراژدی بوچ، ابتدا باید توسط استثمار و از خود بیگانگی، آگاهی آن‌ها را زایل کرد. ابزارهای دست‌سازی به عنوان همراه همیشگی که آن‌ها را تحت فرمان خود گرفته است، همراهشان ساخت. این داستان مدرنیسم عجیب و غریب زمان ماست. بر خلاف بردگان دوران باستان یا رعایای دوران فئودالیته و یا کارگران اولین انقلاب صنعتی جهان، امروزه در برابر طبقه‌ای از بردگان قرار گرفته‌ایم که از استثمارشان آگاه نبوده یا برایشان بهتر بوده که ناآگاهی را انتخاب کنند. بنابراین متوجه تنها سلاح در دسترس بردگان یعنی شورش کردن هم نیستند. برعکس به زندگی رقت‌انگیزی که برایشان تدارک دیده شده، تمکین می‌کنند و بی‌اعتنایی و رخوت، تنها پناهگاهشان است؛ پناه‌گاهی که هر کس برای خود در میان شلوغی و هیاهوهای جامعه مدرن خسته، برگزیده است. استثمار مدرن همه

هدف در فضای مجازی برده‌گیری فرهنگ، هویت، تربیت، امنیت، اقتصاد، سیاست، تمدن و دیگر مؤلفه‌های انسان‌های آزاده است.

می‌گوید: «آیا می‌توان میراث عقلی اسلامی-فرهنگ تمدنی اسلامی را احیا کرد؟» وی در ادامه به سوال خود جواب می‌دهد و می‌گوید: «به عقیده من به عنوان یک ناظر خارجی، تفکر بسیاری از روشنفکران مسلمان با مبادی غیر آگاهانه با آموزش‌های دبستان و دبیرستان و سپس دانشگاه است. چنین افرادی (کسانی که به خیال خود کارهای ضددینی و فرهنگی انجام می‌دهند) ممکن است همچون یک مسلمان کردار اسلامی داشته باشد ولی مثل یک پزشک یا مهندس یا جامعه‌شناس فکر می‌کنند. ساده‌اندیشی است اگر تصور کنیم فرد می‌تواند سال‌های طولانی دانش بیاموزد (با روش و مبنای غربی) و سپس با آن چه آموخته است (بر اساس فرهنگ غرب) مفارقت کند و با خواندن چند کتاب از رهبران معاصر مسلمان یا مطالعه قرآن یا خواندن نماز، اسلامی فکر کند! پس برای بازیافت میراث عقل اسلامی می‌باید طراحی ماوراء نظام آموزشی ریخت.»^{۱۱} اگر در جمله بالا تأمل کنیم به این نتیجه خواهیم رسید که بسیاری از کارهای به ظاهر اسلامی، در حقیقت علیه اسلام و مسلمین است.

جمله‌ای از بیانات راهبردی مقام ولایت (دام ظلّه) را درباره گریز از فرهنگ و تمدن غرب، برای روشن‌تر شدن و اهمیت بحث خود می‌آوریم. به امید آن که افسران فعال عرصه فرهنگی اهتمامشان را نسبت به شناخت عمیق‌تر و شناساندن مبانی اصیل دینی به جوانان حقیقت‌دوست و جامعه جهانی جدی‌تر پیگیری و عملی کنند.

ایشان می‌فرمایند: «ممکن است شما سؤال کنید که چرا باید از فرهنگ غرب اروپا و آمریکا گریخت و چرا باید ذهن خود را به روی آن بست؟ این سؤال بجایی است که مردم بعد از انقلاب، تا حدودی پاسخ آن را دریافته‌اند؛ لیکن در این مورد جمله کوتاهی را مطرح می‌کنم:

فرهنگ غرب، فرهنگ برنامه‌ریزی برای فساد انسان است. فرهنگ دشمنی و بغض با ارزش‌ها و درخشندگی‌ها و فضیلت‌های انسانی است. فرهنگی است که همچون ابزار در اختیار خداوندان زور و زر و امپراتوران قدرت است. این فرهنگ، درصدند نسل بنی‌آدم را از همه فضایل انسانی تهی دست کنند و انسان‌ها را به موجودات فاسد و مطیع و غافل از یاد خدا و معنویت تبدیل کنند. منافع آن‌ها، جز از طریق گسترش این فرهنگ تأمین نمی‌شود. این فرهنگ، برهنگی و اختلاط و امتزاج بی‌قید و شرط زن و مرد با هم است که یکی از پایه‌های اصلی فرهنگ غربی می‌باشد و از روز اول، برای فساد انسان‌ها و خروج انسانیت از دایره فضایل انسانی بنیان‌گذاری شد. آن‌ها که دلشان برای انسانیت نسوخته است. بزرگ‌ترین ایستگاه‌های تلویزیونی و رادیویی، از آن صاحبان بزرگ‌ترین کارخانه‌ها و معادن و منابع و عظیم‌ترین ثروت‌هاست. تشکیلات صهیونیستی، برای فساد نسل بشر، از حدود صد و پنجاه سال پیش، شروع به برنامه‌ریزی و اشاعه فساد و فحشا کرده‌اند. آن‌ها زن‌ها را از عفت بشری خارج ساختند؛ به طوری که حتی زن‌های اروپا و آمریکا هم، به شدت پنجاه سال اخیر دچار فحشا و فساد و دوری از فضایل انسانی نبوده‌اند؛ زنان کشورهای اسلامی و دیگر کشورهای دوردست که جای خود دارد. همچنین مردها را به فساد و راحت‌طلبی و تنبلی و عشرت‌جویی و مصرف‌گرایی کشاندند و به قبول وضع زندگی حیوانی واداشتند. برای این که از طرف مردها و زن‌هایی که در کشورهای مختلف عالم، زیر فشار استبداد و استعمار این قدرت‌ها قرار می‌گیرند، تهدید نشوند، مغزها را فاسد کردند.»^{۱۲}

سخن پایانی

انسان در تار و پودی که ناخواسته خود را به آن تنیده است، فرصتی برای بندگی و تفکر به اهداف خلقت خود نخواهد داشت. چون دائم برنامه‌های

کانال‌های فریب و تحمیق را به کار می‌گیرد تا بندگی و رذالت ما را مستتر گرداند. واقعیت آشکار همان طور که هست و نه آن طور که قدرت‌ها نشان می‌دهند، این است که تنها حقیقت، سرنگونی و تخریب سیستم موجود انسانی می‌باشد.^{۱۱}

ارباب جهان، تمام تمایلات و خواسته‌های انسان‌ها را مدیریت کرده و مانند برنامه و نرم‌افزاری که بر روی سیستمی نصب شده باشد، اهداف خود را پیاده و پیگیری می‌کند. انسان‌ها ناخواسته اسیر بازی برده‌گیری مجازی می‌شوند و نخواهند توانست از آن بیرون آیند. آیا بردگی غیر از این است که اختیار را از انسان سلب کند و عنان قدرت و آزادی خود را در دست دیگری دهد که او برایش تصمیم بگیرد و اراده‌اش را از وی بگیرد.

آنچه امروزه اربابان فضای مجازی به دنبال آن هستند یک بردگی مدرن به صورت نامحسوس است، به صورتی که زنجیر بردگی نامرئی باشد و دست‌های پشت پرده کنترل‌کننده افراد پیدا نباشد بسیاری از مردم ممکن است بگویند ما که برده نیستیم، اگر برده هستیم این زنجیر بردگی کجاست؟ غافل هستند که آن مستر و ارباب او را با یک زنجیر نامرئی به بردگی کشیده است. وضعیت اسفباری که امروز جهانیان از نظر فرهنگی، سیاسی، تربیتی، هویتی و... دارند و روز به روز در حال تحلیل رفتن می‌باشد حاصل مدیریت استعماری مستبدان است.

بردگی مدرن، خطر بزرگی را برای انسان‌ها و از جمله صاحبان و اربابان طراح این نوع از زندگی ایجاد خواهد کرد که راه برون رفتی از آن نخواهد بود. اگر در برده‌داری سنتی، رنگ اربابان با غلامان، محل زندگی، پوشش، آموزش و... با یکدیگر تفاوت داشت، اکنون دیگر تمام نژادها اسیر بردگی مدرن خواهند بود. طراحان توطئه بزرگ بی‌فرهنگی و استعماری هر چند از آسیب‌های اولیه دور هستند ولی در نهایت نسل آینده خود را، ناخواسته به نابودی خواهند کشید. چون کسی نیست که برای نسل‌های بعدیشان توضیح دهد این بازی شیطانی، برای دیگران بوده نه برای خودی‌ها! وارثان طراح بردگی مجازی در اثر گسترش و تثبیت بردگی مدرن در دنیای مجازی، مجبور خواهند بود که خود نیز به دنبال این سراب خودساخته بروند. تشنگی زایدالوصفی بر آن‌ها هم چیره خواهد شد. هیچ تضمینی نخواهد بود که آقا زادگان و اربابان بعدی در این بحران خانمان سوز غرق نشوند و این قانون نانوخته طبیعت است. اگر خواسته‌های استعمارگران در عصر حاضر برکسی اذهان بنشیند و بتوانند مبانی فکری خود را با نیرنگ به بشریت تحمیل کنند این عصر، عصر بردگی مدرن مجازی نام خواهد گرفت. روابط انسان‌ها در محدوده بسیار کوچک از نظر انسانی و بسیار بزرگ از نظر حیوانی تعریف می‌شود.

زمانی که خانواده به عنوان اولین و اصلی‌ترین کانون اجتماع، تنها به عنوان محل تولد فرزند و بزرگ شدنش شناخته شود، روابط در این جامعه کوچک (خانواده) به سمت اهداف از پیش تعیین شده، توسط برنامه‌ریزان کلان جهانی مشخص است و عواطف و احساسات انسانی که خداوند در فطرت هر فرد قرار داده و به خشکین می‌رود، سیطره و تسلط فضای مجازی بر زندگی انسان باعث از خودبیگانگی انسان‌ها از انسانیت خواهد شد. زمانی که ابزار تولیدشده دست انسان تبدیل به کنترل‌کننده انسان شود، بی‌شک انسان نیز تبدیل به ابزاری بی‌روح و احساس در دست سازندگان این ابزار خواهد شد.

درد دل با مسلمان اهل دل

این که بردگی مدرن در فضای مجازی چه بلایی بر سر اندیشمندان مسلمان خواهد آورد را باید از زبان پروفیسور ویلیام چیتیک، عارف و فیلسوف مسلمان آمریکایی الاصل، شنید. او در مقاله‌ای پرسشی بسیار جدی را طرح کرده،

جدیدی برای پرکردن زمان او طراحی می‌شود. عمارهای فضای مجازی کجا هستند تا انسان‌ها را از گرفتار شدن در گمراهی مدرن نجات دهند؟ نوشته حاضر نشانگر مخالفت با فضای جدید و نو که بشریت با سعی و تلاش به آن دست پیدا می‌کند، نیست، بلکه توجه مخاطبان را به نکته‌ای که مغفول مانده است جلب می‌کند. و آن نکته؛ تحول، مدیریت و بازنگری در رابطه با ابزارها و فضاهای تولید شده توسط انسان است. یک طرف هوا و هوس خود را محور قرار داده است و همه بشریت را فدای این خودخواهی می‌کند. در طرف دیگر محور خود و هوای نفسانی نیست، بلکه خدا و ارزش‌های والای الهی قرار دارد. افراد دلسوز و دغدغه‌مندی که نگران رشد و تعالی ارزش‌های والای انسانی هستند، اگر به صحنه نبرد در این فضا ورود جدی پیدا کنند و در پیچ تاریخی، فضای مجازی را در دست بگیرند، یک انقلاب بزرگ و فراگیر در جهان مجازی رخ خواهد داشت. این انقلاب باعث حضور پررنگ‌تر آرمان‌های انسانی در جهان خواهد شد که انسان‌ها نیازمند آن هستند. و این یعنی مقدمات عصر ظهور موعود که خداوند و انبیاء به وقوعش مژده داده‌اند.^{۱۴}

منابع و ماخذ

۱. محمدطیب، بازنگری سفر کریستف کلمب، انتشارات تربیت ۱۳۷۷.
۲. همایون الهی، شناخت ماهیت و عمل کرد امپریالیسم، نشر قومس، چاپ چهارم ۱۳۸۸
۳. فرید، س-ن، عصر استعمار زدایی، ص ۶۰ تهران، انتشارات آگه، بی تا. همچنین: ایزنار، هیلبر، جغرافیای استعمار زدایی، ترجمه علوی، محمود، محمود، مشهد، نشر نیکا، ۱۳۷۲، ص ۴۷ همچنین: رک، سید مرتضی آوینی، توسعه و مبانی تمدن غرب، ص ۵۹ تا ص ۱۱۳، نشر ساقی، چاپ سوم ۱۳۸۱ شمسی.
۴. شهریار زرناس، واژه‌نامه فرهنگی-سیاسی، ص ۴۵، همان
۵. حسن واعظی، استعمار نو، جهانی سازی و انقلاب اسلامی، ص ۱۲۵، انتشارات مؤسسه آموزشی پژوهشی امام خمینی (ره)، چاپ دوم، زمستان ۱۳۸۷
۶. سیدمحمد مهدی میرباقری، جستارهایی در مبانی غرب شناسی اسلامی در شناخت غرب، انتشارات مؤسسه فرهنگی فجر ولایت، چاپ هفتم، دی ۱۳۸۷.
۷. تفاوت‌های میان رشد و توسعه: ۱- توسعه مربوط به بعد جسمانی انسان‌ها است، ولی رشد به بعد روحی و روانی مربوط می‌شود. ۲- توسعه برای عالم دنیا می‌باشد، ولی رشد برای عالم دنیوی و اخروی است. ۳- توسعه هر انسان مساوی است با محدود شدن دیگران، اما در رشد پیدا کردن هر انسانی محدودیت دیگران وجود ندارد. و بسیاری از تفاوت‌های دیگر. برای آگاهی از این مبحث رجوع شود به: سیدمرتضی آوینی، توسعه و مبانی تمدن غرب، ص ۵ تا ص ۲۱، همان.
- به عنوان نمونه‌ای بسیار کوچک که خبرگزاری‌ها مجبور به انتشار قسمت ناچیزی از این نوع از برده‌داری معترف شده‌اند؛ بنیاد حقوق بشری استرالیایی واکفیری (Walk Free Foundation) به تازگی گزارشی منتشر ساخته که در آن به واقعیاتی تکان دهنده از شمار چند میلیونی انسان‌های زیرسلطه در سراسر جهان موسوم به «برندگان مدرن» اشاره شده است. بر اساس شاخص‌های واک فری، کسانی در زمره بردگان مدرن قرار می‌گیرند که با سلطه و ستم کارفرمایان خود به طور مزمین روبرو بوده و در عمل راهی برای خروج از این وضعیت نمی‌یابند. همچنین بردگان جنسی، قربانیان قاچاق انسان، بدهکاران بنگاه‌های کارفرمایی، گرفتاران

ازدواج‌های اجباری و اسیر شدگان در دام باندهای مافیایی در زمره بردگان مدرن قرار می‌گیرند به گزارش روز پنجشنبه بیست و پنجم مهرماه خبرگزاری «بی‌بی‌سی» شاخص‌های جدید برده‌داری مدرن نشان می‌دهد که نزدیک به ۳۰ میلیون نفر در شرایطی اسفبار و غیرانسانی زیر سلطه و ستم کارفرمایان به سر می‌برند بر اساس تحقیقات جاری واک فری در ۱۶۲ کشوری که در سال ۲۰۱۳ میلادی مورد مطالعه قرار داشته‌اند. خبرگزاری ایرنا، کد خبر ۸۰۸۶۴۸۰۸۰۸۶۴۶ (۳۵۹۴۶۰۶)، تاریخ خبر ۲۷/۰۷/۱۳۹۲.

۸. برای پاسخ به این چند سوال رجوع شود به: جنگ نرم، ج ۲ و ج ۳، ویژه جنگ رسانه‌ای و نبرد در عصر اطلاعات، موسسه فرهنگی مطالعات و تحقیقات بین‌المللی ابرار معاصر تهران ۱۳۸۳ و ۱۳۸۹ شمسی.

۹. برای آگاهی بیشتر تر در این رابطه به کتاب‌های دکتر نجفی و حقانی، تاریخ تحولات سیاسی ایران معاصر، انتشارات موسسه مطالعات تاریخ معاصر ایران، دکتر حمید پارسا، حدیث پیمانه، نشر معارف، جلال الدین مدنی، تاریخ سیاسی ایران معاصر، انتشارات اسلامی. دکتر حسن واعظی، استعمار فرانو جهانی سازی و انقلاب اسلامی، انتشارات موسسه علمی پژوهشی امام خمینی (ره) رجوع شود.

۱۰. اشاره به «و قیل الیوم نُنساکُم کما نَسِیْتُم لِقَاءَ یَوْمِکُمْ هَذَا وَ مَا وَ اَکُمُ النَّارُ وَ مَا لَکُمْ مِنْ نَاصِرِینَ» و گفته شد امروز ما شما را فراموش می‌کنیم همان طور که شما دیدار امروزتان را فراموش کردید و منزل گاه‌تان آتش است و از یاوران احدی را ندارید. (جائیه، آیه ۳۴).

«قال کذلک اَتَتْکَ آیَاتُنَا فَنَسِیْتَهَا وَ کذلک الیوم تُنسی» (خدای تعالی در پاسخش) گوید: همان طور که تو از دیدن آیه‌های ما خود را به کوری زدی و آن را فراموش کردی ما نیز امروز تو را فراموش کردیم. (طه، آیه ۱۲۶).

۱۱. جان فرانسوا بریان، برده‌داری مدرن، فصل اول، جزوه PDF اینترنتی، سایت بردگی مدرن.
۱۲. فصل نامه نقد و نظر-شماره ۱۹ و ۲۰، صفحه ۱۰۷.
۱۳. بیانات سال ۱۳۶۸، سخنرانی در دیدار با اقشار مختلف مردم و جمعی از پزشکان، پرستاران و کارکنان مراکز آموزش عالی و درمانی کشور.
۱۴. رک: علی کورتی، عصر ظهور، انتشارات سازمان تبلیغات اسلامی، چاپ دوم، ۱۳۸۱ شمسی.

بردگی مدرن، خطر بزرگی را برای انسان‌ها و از جمله صاحبان و اربابان طراح این نوع از زندگی ایجاد خواهد کرد که راه برون رفتی از آن نخواهد بود. اگر در برده‌داری سنتی، رنگ اربابان با غلامان، محل زندگی، پوشش، آموزش و... با یکدیگر تفاوت داشت، اکنون دیگر تمام نژادها اسیر بردگی مدرن خواهند بود.

